

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 594/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 70/2019 a jeho rozsudku zo 17. mája 2021 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 44/2021 a jeho rozsudku z 18. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv vyplývajúcich z čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ods. 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia a vrátiť vec na ďalšie konanie. Žiada aj o pridelenie advokáta na zastupovanie pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a ostatných príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 4 T 70/2019 zo 17. mája 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) sťažovateľa uznal za vinného zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov, trest prepadnutia vecí, ochranný dohľad v trvaní 2 rokov a ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 2 To 44/2021 z 18. augusta 2021 (ďalej len „rozsudok krajského

súdu“) na odvolanie sťažovateľa zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, sťažovateľa uznal vinného z opísaného skutku (ktorého skutkovú vetu zároveň zmenil pri zachovaní právnej kvalifikácie a označení trestného činu ako obzvlášť závažného zločinu, pozn.) a sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov, trest prepadnutia označených vecí a ochranné opatrenia. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 3 Tdo 4/2022 z 15. marca 2023 dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

3. Najvyšší súd v napadnutom uznesení najprv zhrnul obsah dovolania opretého o dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku a obsah vyjadrenia prokurátorky k dovolaniu. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku pri zistení konkrétnych námietok o porušení práva na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku vykonania dôkazov nezákonným spôsobom, zdôraznil previazanosť dovolacích dôvodov, konkrétne špeciálnu povahu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku vo vzťahu k § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Za tohto stavu, keďže v pôvodnom trestnom konaní bol zákonne vykonaný dôkaz zvukovým záznamom, bol zabezpečený príkaz na odposluch, na ktorého podklade bolo odpočúvanie vykonávané, nemohlo v širšom zmysle dôjsť k porušeniu aj práva sťažovateľa na obhajobu tak, ako tento dovolací dôvod odôvodnil sťažovateľ, jeho dovolacie námietky v tomto smere sú neopodstatnené.

4. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku najvyšší súd po priblížení východísk uviedol, že nesprávny procesný postup pri získavaní alebo vykonávaní dôkazov môže viesť k jeho naplneniu, iba ak mal negatívny dopad na práva obvineného, teda ak odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje. Na posudzovaný prípad sa uvedený záver podľa najvyššieho súdu nevzťahuje. Inkriminovaný záznam nie je jediným významným dôkazom, na ktorého podklade súdy v pôvodnom konaní dospeli k záveru o vine sťažovateľa za súdený zločin, na ktorom jeho odsúdenie bolo založené v rozhodujúcej miere. Dodal, že z vyšetrovacieho spisu bolo zistené, že uvedené dôkazy boli vykonané v súlade so zákonom. Z úradného záznamu na č. l. 615 a nasl. vyplýva, že obhajkyňa v októbri 2019 nazrela do vyšetrovacieho spisu a jeho príloh vrátane utajovanej prílohy, ktorej súčasťou bol aj príkaz na odpočúvanie č. OSBAV-V-471/2019-3Ntt/5/2019 z 8. februára 2019 (ďalej len „príkaz“), pričom krajský súd na verejnom zasadnutí v auguste 2021 umožnil obhajkyňu a sťažovateľovi oboznámiť sa s prílohami v utajenom režime, teda aj s príkazom. Spôsob hodnotenia dôkazov vykonaných súdmi zákonným spôsobom najvyšší súd v rámci dovolacieho konania iniciovaného obvineným nemôže prehodnocovať. K námietke o porušení rovnosti strán v konaní oboznamovaním prepisov hovorov súdom z vlastnej iniciatívy najvyšší súd uviedol, že súd neoboznamoval obsahy prepisov hovorov z vlastnej iniciatívy, pretože prokurátor v bode 5 obžaloby navrhol „*oboznámiť ostatný obsah spisu*“, ktorý zahŕňal aj rozsiahlu časť vyšetrovacieho spisu, a to č. l. 223 – 676, ktorú tvoria prepisy hovorov. Tento dôvod dovolania preto nebol vo veci sťažovateľa naplnený.

5. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd opäť priblížil súvisiace východiská so zdôraznením vylúčenia skutkových námietok a nemožnosti posudzovania správnosti a úplnosti skutkových zistení a bez ďalšieho prehodnocovania vykonaných dôkazov. Dovolanie sťažovateľa svojím obsahom (vyčítanými chybami) podľa najvyššieho súdu nezodpovedá uvedenému dovolaciemu dôvodu. K námietke súvisiacej s ustálením doby páchania

trestného činu po dlhší čas najvyšší súd dodal, že použitie zásady *in dubio pro reo* prichádza do úvahy, len ak pochybnosti, ktoré vznikli o dokazovanej skutočnosti trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie, tento stav však v danej veci nenastal. Povaha uvedenej zásady je výlučne procesná, námietky s ňou spojené nie sú spôsobilé naplniť atribúty dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (2 Tdo 15/2013, 3 Tdo 47/2015). Uvedené námietky sú skutkového charakteru, a tak ich dovolací súd nemohol v rámci dovolacieho konania podrobiť prieskumu a ani akýmkoľvek spôsobom o správnosti záverov, ktoré urobili súdy nižšieho stupňa, polemizovať.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Okresný súd a krajský súd vychádzali pri uznaní viny sťažovateľa zo spáchania stíhaného obzvlášť závažného zločinu najmä z výpovedí svedkov vykonaných v prípravnom konaní a z dôkazov získaných z odposluchov. Svedecké výpovede prednesené na hlavnom pojednávaní sa v zásadných okolnostiach, hlavne v distribúcii drog sťažovateľom, odlišovali od výpovedí svedkov v prípravnom konaní. S rozpormi sa súdy vysporiadali tak, že výpoveď z hlavného pojednávania označili za účelovú a zmenu výpovede pripísali snahe svedka pomôcť obžalovanému zbaviť sa zodpovednosti za spáchanú trestnú činnosť. Vyšetrovateľ si selektívne vybral za svedkov takéto osoby z drogového prostredia, ktoré vypovedali aj o svojej drogovej činnosti a svojím spôsobom sa priznali, pričom sťažovateľ si vybral za obvineného. Tento diferencovaný postup nemá oporu v zákone, je v rozpore so zásadou rovnosti strán konania, je hrubým porušením práva na obhajobu v materiálnom chápaní, porušením práva na súdnu a inú právnu ochranu.

7. Z rozsudkov okresného súdu a krajského súdu vyplýva, že sa dostatočným spôsobom nezaoberali hodnovernosťou výpovedí svedkov. Výpovede obsahujúce rozpory v podstatných skutočnostiach boli podkladom na určenie právnej kvalifikácie po dlhšiu dobu, mali byť okresným súdom a krajským súdom dôsledne posudzované, preverované a hodnotené nielen samostatne, ale aj v spojitosti s inými dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní. Prípadne mali byť vypracované znalecké posudky na svedkov, ktoré by vyvrátili pochybnosti o ich nedôveryhodnosti po zmene výpovedí pred súdom. Tieto okolnosti predstavujú relevantnú, podstatnú okolnosť, na ktorú okresný súd ani krajský súd nedali konkrétnu odpoveď, preto porušujú základné právo na súdnu ochranu. Ani jedna výpoveď nie je podporená iným dôkazom.

8. Nebol produkovaný jediný dôkaz o tom, že by sťažovateľ predával drogy viac ako 6 mesiacov, všetko je len na ústnom podaní, dohadoch a predpokladoch. Z výpovedí svedkov nevyplýva, odkedy mal sťažovateľ predávať drogy, jediným dôkazom by mohli byť SMS alebo odpočúvanie, to však bolo vykonávané 3 mesiace. Orgány činné v trestnom konaní a súdy tak nepostupovali v súlade s vyhľadávacou zásadou a takým spôsobom, aby bol zistený skutkový stav bez dôvodných pochybností. Fakt, že krajský súd sa snažil modifikovaním skutkovej vety napraviť chyby a nedostatky prvostupňového súdu, nepriamo potvrdzuje, že dokazovanie a odôvodnenie sú nepreskúmateľné.

9. Súd sa nezaoberali tým, že by výpoveďami svedkov bolo preukázané, že konkrétna osoba za presne uvedenú cenu, na presne uvedenom mieste, v konkrétnom čase a zisteným spôsobom kúpila drogy od sťažovateľa, čím nesporne neboli naplnené požiadavky predaja vyplývajúce z uznesenia krajského súdu č. k. 4 To 38/2014 z 10. apríla 2014.

10. V okolnostiach trestného stíhania došlo k porušeniu ustanovení o dokazovaní s využitím odposluchov predložených súdu ako dôkaz o trestnej činnosti a k porušeniu povinností súdu pri použití odpočúvaním získaných materiálov. Súd vobec nevenovali pozornosť príkazom na použitie ITP (príkaz je dodnes utajovaný), žiadosti o použitie ITP, vyhodnoteniu použitia ITP k osobe sťažovateľa. Okresný súd ani krajský súd v odôvodneniach rozsudkov nekonkretizovali a nepriradili konkrétny hovor sťažovateľa, ktorý by dokazoval drogovú trestnú činnosť. Vôbec sa nezaoberali tým, či SMS správa alebo hovor použité na súde boli získané na základe príkazu súdu. Súd mali dôsledne preskúmať a na hlavnom pojednávaní sa zaoberať a posúdiť opodstatnenosť návrhu vyšetrovateľa, ako aj splnenie zákonných podmienok na použitie ITP. Neurobili to, čím došlo k porušeniu práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru.

11. Odpočúvanie a SMS sťažovateľa neboli zabezpečené do spisu v súlade s predpismi, založené boli len vybrané záznamy, čo zakladá dôvod na vyslovenie jeho nezákonnosti. Nebola vypracovaná správa o spôsobe vyhotovenia, resp. získania záznamu. Išlo o otázky, na ktoré bol súd povinný dať konkrétnu odpoveď, SMS správy a komunikácia predložené súdu neúplnými prepismi boli získané nezákonne a boli vyhotovené medzi inou účastníckou stanicou, aká bola v príkaze na odpočúvanie. Absenciou odôvodnenia podstatnej časti rozsudku krajského súdu tento porušil ochranu priznanú čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a § 115 Trestného poriadku. Krajský súd uznal výsledok odpočúvania v rozpore s čl. 8 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a prítomnosti viacerých nedostatkov niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti (petit, právne a skutkové dôvody) ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natoľko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum.

III.1. K porušeniu označených práv postupom a rozsudkom okresného súdu:

14. Ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy

a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

15. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (m. m. III. ÚS 227/2016, II. ÚS 187/2012, II. ÚS 356/2016, I. ÚS 665/2016, I. ÚS 288/2019, IV. ÚS 374/2020). Ústavný súd, resp. jeho právomoc vyplývajúca z čl. 127 ústavy predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

16. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd svojím rozsudkom. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému rozsudku okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté.

17. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.2. K porušeniu práv napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu:

18. Ústavný súd s prihliadnutím na spomínaný princíp subsidiarity zisťoval, či sťažovateľ mal proti prípadnému zásahu krajského súdu do jeho práv účinný právny prostriedok, ktorým by sa mohol domôcť ich ochrany.

19. Zákonné predpoklady na ochranu základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy v priebehu trestného konania vytvárajú príslušné ustanovenia Trestného poriadku.

20. Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu [písm. c)], rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom [písm. g)], rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť [písm. i)].

21. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na aktuálnu aplikačnú prax odvíjajúcu sa od nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 546/2020 z 23. februára 2021 [postupne osvojenú aj v rozhodnutiach ostatných senátov ústavného súdu (I. ÚS 343/2022, I. ÚS 339/2022, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 559/2021, III. ÚS 302/2022, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 254/2022 atď.)], v zmysle ktorej dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu

len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku).

22. Uvedené úvahy zároveň spätne potvrdzujú logickú previazanosť nastavenia vnútroštátneho systému ochrany základných práv, keďže rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho súdu) v zásade pokrýva celý rozsah základných práv spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti. Dovolanie predstavuje účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa (m. m. napr. II. ÚS 345/2020, III. ÚS 420/2021). Právomoc najvyššieho súdu preto predchádza právomoci ústavného súdu.

23. K všeobecným námietkam sťažovateľa o spôsobe vysporiadania sa okresného súdu a krajského súdu s výpoveďami svedkov (bližšie neoznačených), o selekcii výpovedí, o hodnovernosti svedkov vzhľadom na zmenu výpovedí a ich snahu o získanie beztrestnosti, ktoré mali znamenať porušenie rovnosti strán konania a hrubé porušenie práva na obhajobu, ústavný súd uvádza, že žiadnu z týchto námietok sťažovateľ neuviedol v dovolaní.

24. Argumentácia sťažovateľa týkajúca sa posúdenia dôveryhodnosti výpovede oproti výhodám spolupracujúceho svedka má pritom obsahový potenciál naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ako o tom svedčí aj judikatúra ústavného súdu z ostatného obdobia (IV. ÚS 546/2020, IV. ÚS 171/2021, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021), ako aj (z hľadiska riešenej problematiky) judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (Adamčo proti Slovenskej republike z 12. 11. 2019, číslo sťažnosti 45084/14)]. Sťažovateľ však neuvádza žiadny dôvod, prečo tieto námietky nepoužil na podporu označeného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pod ktorý by tieto námietky mohli byť zaradené, a prečo použil len námietky o nezákonnosti a neexistencii príkazu v spise, o nemožnosti oboznámenia sa s ním a jeho utajovanou prílohou.

25. Námietky uvedené v bodoch 10 a 11 (nekonkretizovanie a nepriradenie konkrétneho hovoru sťažovateľa, ktorý by dokazoval drogovú trestnú činnosť, nezaobranie sa tým, či SMS správa alebo hovor použité na súde boli získané na základe príkazu súdu, neskúmanie splnenia zákonných podmienok na použitie ITP, neúplnosť prepisov SMS a hovorov a ich nezákonné získanie) sa sústreďujú na postup zabezpečovania, vykonávania a hodnotenia dôkazov odvodených od príkazu vydaného v trestnom konaní. Nie je vylúčená možnosť že by mohli založiť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g), prípadne písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľ ich v naznačených súvislostiach nepoužil v dovolaní, kde namietal skôr aspekt neoboznámenia s príkazom a jeho utajovanou prílohou a následnú nemožnosť prípravy obhajoby, resp. oboznamovanie okresného súdu s prepismi z vlastnej iniciatívy. Avšak neuviedol, prečo námietky uvedené v ústavnej sťažnosti neuviedol, resp. nemohol uviesť už pred dovolacím súdom. Zistený posun v argumentácii sťažovateľa preto ústavný súd aj vzhľadom na odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu z 15. marca 2023 považuje len za dôsledok neúspechu jeho argumentov použitých v podanom dovolaní.

26. Už spomenutá subsidiarita sa prejavuje jednak v rovine formálnej (povinnosť vyčerpať všetky opravné prostriedky), ale aj v rovine materiálnej, ktorá zasahuje do argumentačnej (vecnej) časti

ústavnej sťažnosti. Ústavný súd totiž preberá skutkové a právne závery všeobecných súdov a tie následne v konaní o ústavnej sťažnosti vyhodnocuje v teste ústavnosti. Ak však právne a skutkové argumenty sťažovateľa týkajúce sa veci samej neboli z procesných dôvodov zapríčinených sťažovateľom preskúmané a prejednané v dovolacom konaní, ústavný súd ich nemôže v teste ústavnosti posudzovať.

27. Po uvedených zisteniach ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je v časti námietok smerujúcich k porušeniu práva na obhajobu (bod 23), resp. k zákonnosti dokazovania (bod 25) neprípustná, pretože sťažovateľ materiálne nevyužil dostupný právny prostriedok (dovolanie), ktorý mal k dispozícii. Neuvedol ani dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý v dovolaní nevyužil tieto námietky. Na základe týchto úvah ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

28. Naproti tomu námietky uvedené v bode 8 sťažovateľ v zásade uviedol v dovolaní pri dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keď namietal neplnenie osobitného kvalifikačného pojmu po dlhší čas podľa § 138 písm. b) Trestného zákona. Najvyšší súd k jeho námietkam zaujal stanovisko (bod 5). Sťažovateľ neoznačil uznesenie najvyššieho súdu z 15. marca 2023 za predmet ústavného prieskumu, žiadnym spôsobom ani nenamieta závery uvedené v jeho odôvodnení. Zameriava sa skôr na namietanie nedostatočného zistenia skutkového stavu.

29. Z judikatúry ESLP vyplýva, že povinnosť vyčerpať pred podaním ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu odvolacieho súdu aj mimoriadne opravné prostriedky, t. j. dovolanie, neznamena povinnosť napadnúť v ústavnej sťažnosti aj rozhodnutie o dovolaní. Zároveň ale ESLP akceptuje podmieňovanie prípustnosti ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu odvolacieho súdu súčasným napadnutím rozhodnutia dovolacieho súdu v prípadoch, ak je dôvodom ochrana princípov právnej istoty ako jednej zo základných hodnôt právneho štátu. V zmysle tohto princípu nie je prijateľné, ak by v tej istej veci mohli popri sebe existovať dve odlišné rozhodnutia, a to ústavného súdu a najvyššieho súdu. V takom prípade môže ústavný súd odmietnuť meritórne prerokovanie ústavnej sťažnosti smerujúcej proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodu, že v ústavnej sťažnosti nie je napadnuté aj rozhodnutie súdu dovolacieho (pozri aj MACEJKOVÁ, I., BÁRÁNY, E., BARICOVÁ, J., FIAČAN, I., HOLLÄNDER, P., SVÁK, J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. I. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020, s. 936.).

30. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nepredložil argumenty priamo spochybňujúce závery najvyššieho súdu, len zopakoval časť argumentácie uvedenej v dovolaní. Keďže sťažovateľ dostal odpoveď od najvyššieho súdu v otázke použitia zásady *in dubio pro reo* (pri ustálení doby páchania trestného činu po dlhší čas nedošlo k stavu, že by pochybnosti o tejto skutočnosti pretrvávali po vykonaní dostupných dôkazov), bolo by v rozpore s požiadavkou právnej istoty, aby ústavný súd preskúmaval rozsudok krajského súdu na základe zhodných argumentov, ktoré preskúmal najvyšší súd. Ak chcel sťažovateľ podrobiť ústavnoprávnej kontrole závery najvyššieho súdu vo vzťahu k jeho námietkam, bolo jeho povinnosťou označiť za predmet konania aj uznesenie najvyššieho súdu a kvalifikovane polemizovať s jeho závermi. Opakované preskúmavanie rozsudku krajského súdu na základe v podstate rovnakých argumentov, aké sťažovateľ uviedol v dovolaní, odporuje požiadavke právnej istoty, ktorá v takomto prípade prevažuje nad právom na prístup k súdu.

31. Za danej situácie, vychádzajúc zo subsidiarity právomoci ústavného súdu a rešpektujúc inštančnú postupnosť pri uplatňovaní subjektívnych práv, je vylúčené, aby rozhodnutie odvolacieho súdu podliehalo ústavnému prieskumu z rovnakých hľadísk, z akých už bolo preskúmané dovolacím súdom. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti smerujúcej proti postupu a rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

32. Ústavný súd nad rámec len dodáva, že rozsudok krajského súdu obsahuje zrozumiteľné dôvody, pre ktoré došlo k úprave skutkovej vety, spresneniu začiatku páchania trestného činu, ako aj označenie svedkov, z ktorých výpovedí toto zistenie vyplývalo (s. 16 rozsudku). Krajský súd dal odpoveď aj na odvoláciu námietku sťažovateľa k právnej kvalifikácii podľa § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. b) Trestného zákona (s. 19 rozsudku).

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

33. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a ústavný súd žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu